

2. L'ACCIÓ TUTORIAL A L'ESCOLA.

Arantza Almenta

REFLEXIONEM:

**L'ACCIÓ TUTORIAL ÉS UN ENCÀRREC
SOCIAL O INSTITUCIONAL?**

QUÈ ÉS L'ESCOLA?

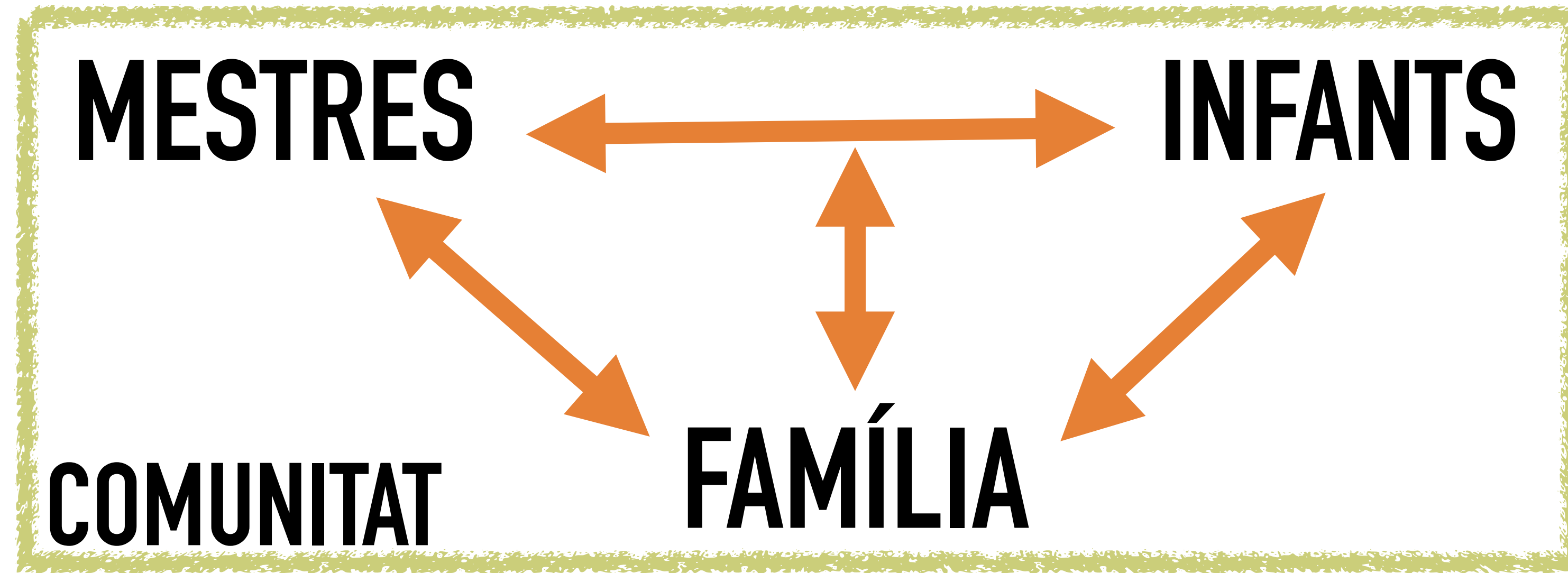
- L'escola NO és reduïda a un espai físic.
- L'escola NO és un projecte educatiu.
- L'escola NO és un seguit de normes, decrets i lleis.
- L'escola NO és un grup de mestres i alumnes.
- Etc.

L'ESCOLA NO **ÉS**, ES
CONSTRUEIX.

QUI I COM ES CONSTRUEIX ESCOLA?

CONTEXT

**L'ESCOLA ES FONAMENTA EN
RELACIONS, ACCIONS I SIGNIFICATS.**

- 2.1. La finalitat de l'acció tutorial dins del context escolar.
- 2.2. L'acció tutorial en l'organització i funcionament de l'escola.
- 2.3. La planificació de l'acció tutorial (PAT).
- 2.4. El rol del/a docent tutor en el marc de l'acció tutorial.
- 2.5. El treball en xarxa: serveis socials i educatius d'atenció a l'infància.

2.1. LA FINALITAT DE L'ACCIÓ TUTORIAL DINS DEL CONTEXT ESCOLAR.

FINALITAT DE L'ACCIÓ TUTORIAL

L'acció tutorial s'entén com l'acompanyament a l'infant durant **TOT** el seu procés d'aprenentatge i en la construcció del seu projecte de vida.

És una **ACCIÓ TRANSVERSAL**, no es limita al moment de la tutoria.

L'acció tutorial comença des que l'infant està esperant per entrar a l'escola fins que arriba a casa seva. És una acció integral que impregna **TOTES** les àrees de l'escola.

L'ESCOLA COM ENQUADRAMENT I ESTABILITAT

L'escola esdevé un espai físic i psicològic de seguretat **estable** per a l'infant, la família o entorn de cura i la comunitat.

Ha de garantir un entorn **previsible**, segur, **coherent** i equitatiu.

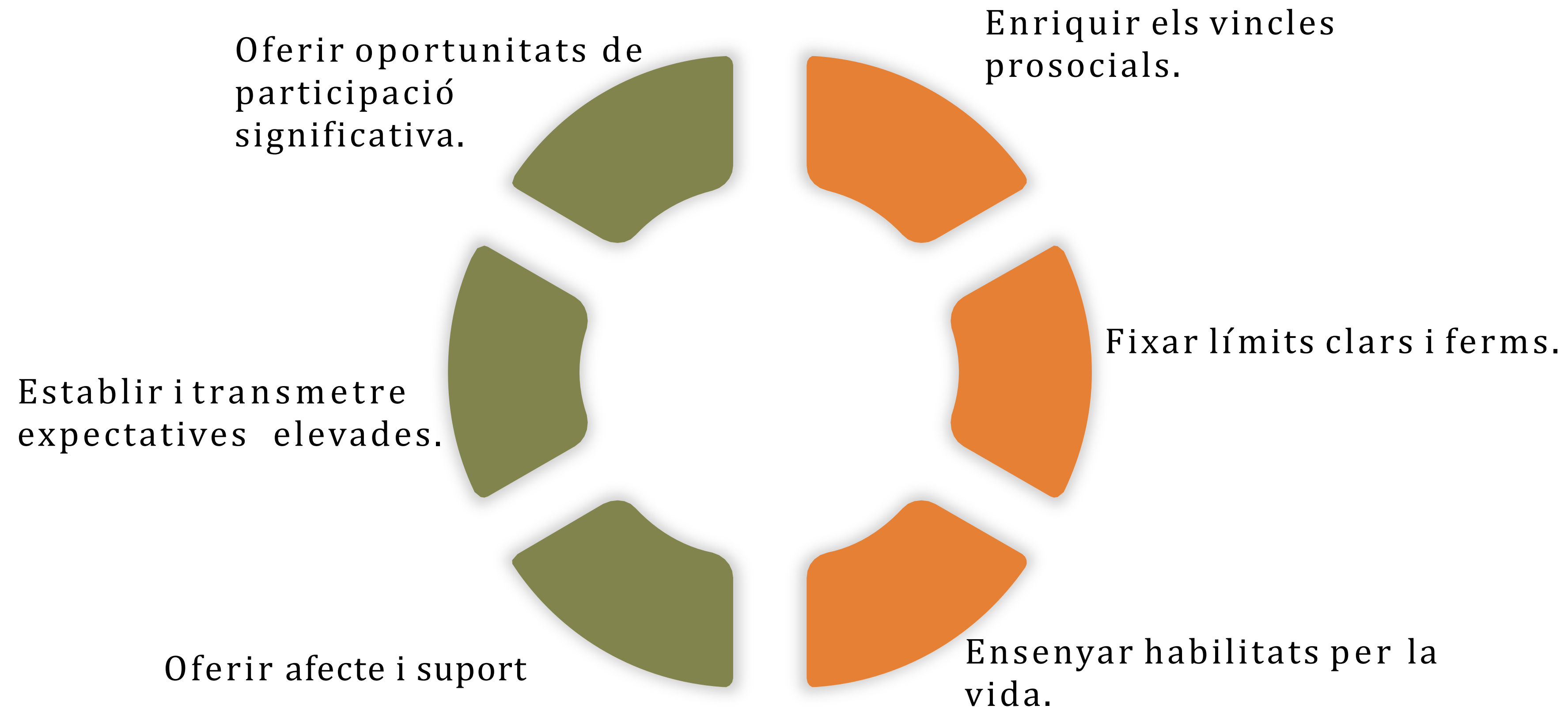
L'ESCOLA ÉS SINÒNIM DE PROTECCIÓ.

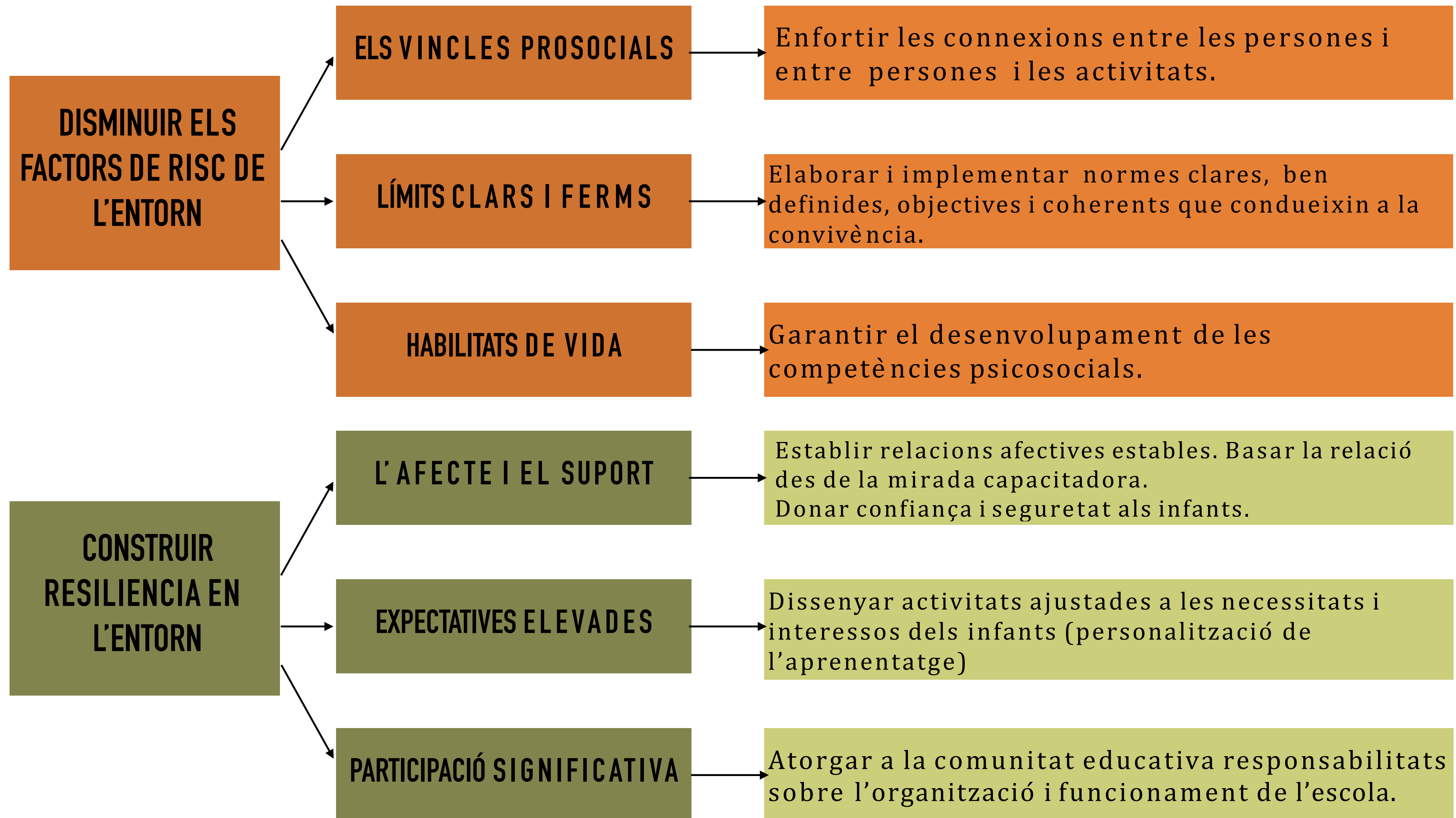
EL MODEL DE RESILIÈNCIA A L'ESCOLA DE HENDERSON I MILSTEIN

CONSTRUIR UN ENTORN PROTECTOR

DISMINUIR ELS FACTORS DE RISC

EL MODEL DE RESILIÈNCIA A L'ESCOLA DE HENDERSON I MILSTEIN

2.2. L'ACCIÓ TUTORIAL EN L'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DE L'ESCOLA.

REFLEXIONEM:

**QUIN ESPAI DESTINEM A L'ACCIÓ
TUTORIAL?**

EXEMPLE D'HORARI

*Escola Carles Faust, Blanes. Curs 2018-2019. Grup
3r Primària.*

ALUMNAT 3R	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
9-10h	MATEMÀTIQUES	MATEMÀTIQUES	ANGLÈS/MATES ½ GRUP	CATALÀ	CASTELLÀ
10- 11h	CATALÀ (REFORÇ SEP)	CATALÀ (REFORÇ SEP)	ANGLÈS/MATES ½ GRUP	MATEMÀTIQUES	CONEIXEMENT DEL MEDI
11 - 11:30h	ESBARJO	ESBARJO	ESBARJO	ESBARJO	ESBARJO
11:30-12:30h	CONEIXEMENT DEL MEDI	EDUCACIÓ FÍSICA	MÚSICA	CASTELLÀ	ANGLÈS
12,30-13,30h					
15- 15:30h	LECTURA CASTELLÀ	LECTURA CATALÀ	LECTURA CASTELLÀ	LECTURA CATALÀ	LECTURA
15,30-16:30h	ANGLÈS	RELIGIÓ/VALORS	CONEIXEMENT DEL MEDI (EXPERIMENTACIÓ) Reforç Isabel	PLÀSTICA	ASSEMBLEA

2.3. LA PLANIFICACIÓN DE L'ACCIÓ TUTORIAL (PAT).

A QUÈ RESPON UN PAT?

Document que recull les activitats sistematitzades de la intervenció tutorial. Aquestes poden ser dirigides a una persona, a un grup classe o al col·lectiu d'alumnes de l'escola. La perspectiva per PAT és sistèmica.

**APRENDRE A
APRENDER**

APRENDER A SER

**APRENDRE A
CONVIURE (ESTAR)**

QUI ELABORA UN PAT?

DISSENYAR

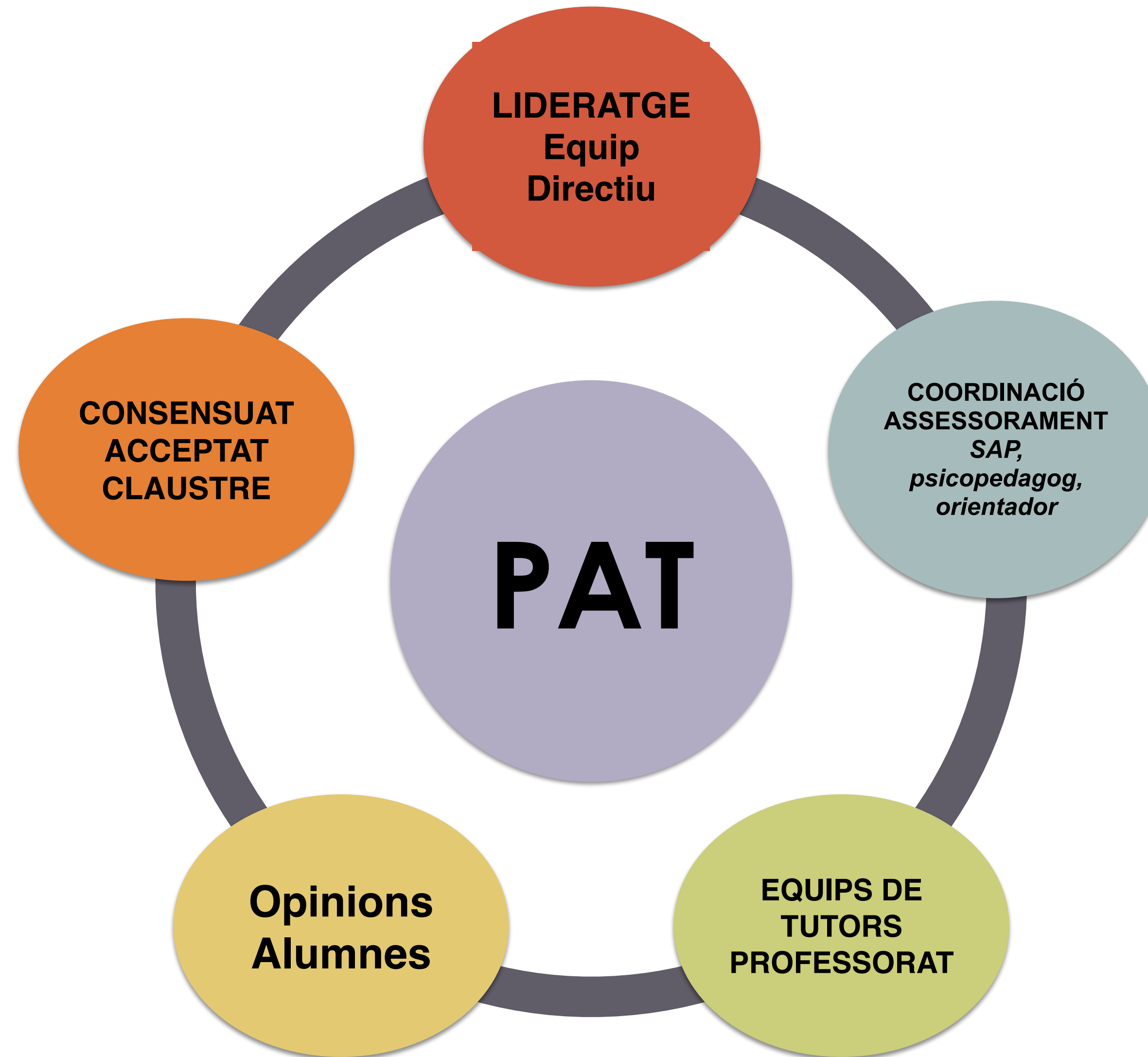
PLANIFICAR

Tasca compartida per tots els agents implicats (reflexionar conjuntament sobre criteris ideològics, principis metodològics i estratègies d'organització).

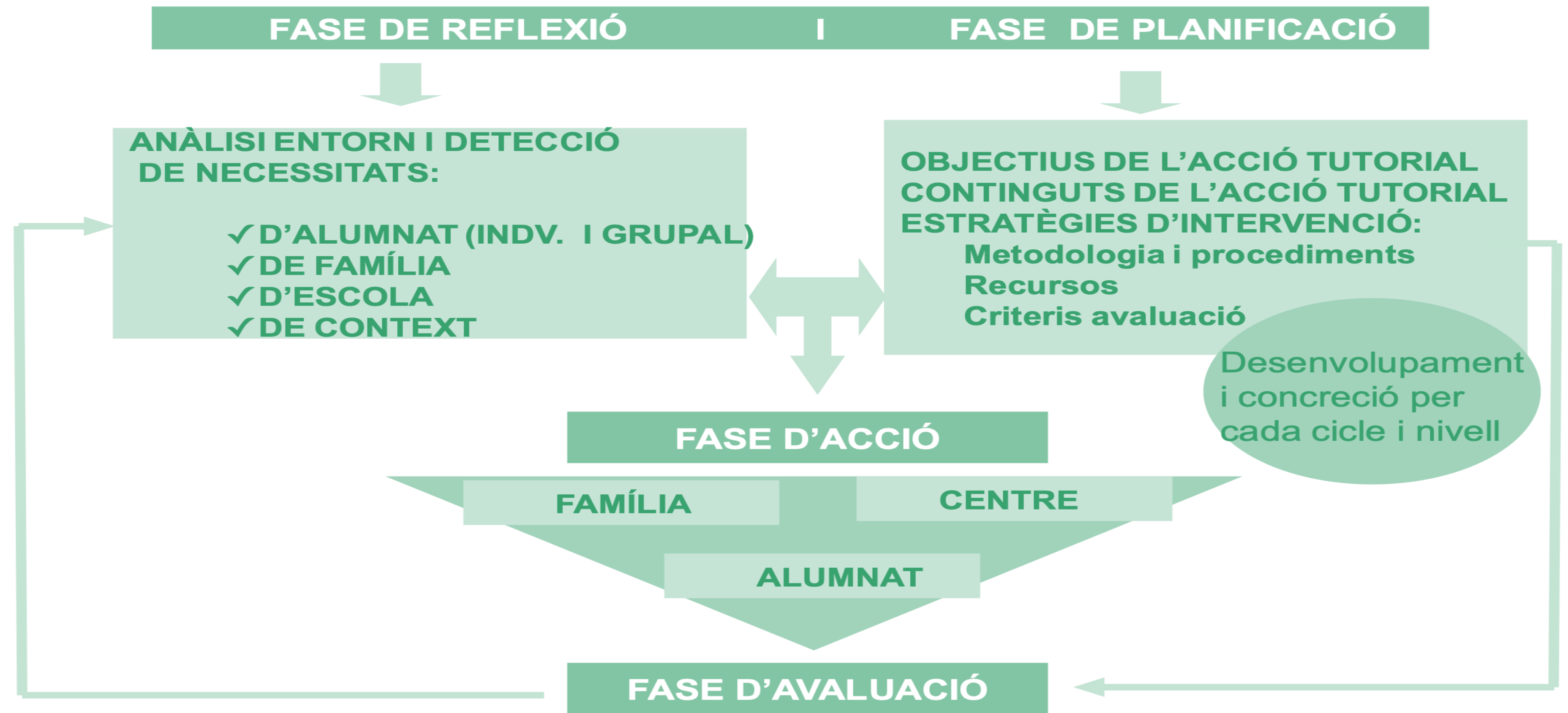
DESENVOLUPAR

Tutor/a + agents que incideixen en el grup classe

CICLE D'ELABORACIÓ D'UN PAT

FASES D'ELABORACIÓ D'UN PAT?

FASE DE REFLEXIÓ

NECESSITATS FÍSQUES: Alimentació; temperatura; higiene; son; activitat física; integritat física.

NECESSITATS COGNITIVES: Estimulació sensorial; exploració física i social; comprensió de la realitat, física i social; adquisició d'hàbits i habilitats; adquisició d'un sistema de valors i normes; interacció lúdica.

NECESSITATS EMOCIONALS: Seguretat emocional; identitat personal; identificació dels referents familiars; descobriment del propi cos; autoestima; xarxa de relacions socials; participació i autonomia progressiva; necessitats d'establir límits al comportament; descobriment del propi cos i de la sexualitat; protecció de riscos; Interacció lúdica.

VVAA (2007). *El context escolar i els infants en risc de maltractament*. Ajuntament de Barcelona; Benestar Social

JERARQUIA DE NECESSITATS DE MASLOW (1943)

FASE DE PLANIFICACIÓ

LA PLANIFICACIÓ IMPLICA SEQÜENCIAR I
ORDENAR L'ACCIÓ TENINT EN COMPTE ELS
ASPECTES MÉS RELLEVANTS.

FASE DE PLANIFICACIÓ

Qüestions a fer-se per planificar un PAT

1- Quin és el propòsit de l'acció?	Principis de l'acció tutorial La finalitat de l'acció tutorial
2- Què volem aconseguir?	Establir els objectius que es pretenen aconseguir
3- A qui va dirigida l'acció?	Curs / Cicle
4- Com s'ha d'organitzar l'acció?	Seleccionar continguts, metodologia i procediments. FONAMENTAT DE MANERA CIENTÍFICA
5- De quins recursos dispenso o què necessito?	Fixar recursos personals, materials i funcionals.
6- Quines són les evidències que mostraran l'eficàcia del PAT?	Avaluar els efectes del PAT INDICADORS

FASE D'ACCIÓ: INICI DE CURS

ACCIONS DIRIGIDES A LES FAMÍLIES O ENTORN DE CURA

- Acollir a les famílies
- Informar sobre l'organització de l'escola
- Informar sobre el projecte educatiu de l'escola
- Presentar l'equip docent de l'etapa
- Conèixer personalment les famílies

ACCIONS DIRIGIDES A LA COMUNITAT

- Conèixer l'entorn de manera directa.
- Establir vincles amb els agents educatius que intervenen en el centre.

ACCIONS DIRIGIDES ALS INFANTS

- Conèixer l'infant i el grup classe
- Establir el vincle afectiu
- Garantir un entorn harmònic, saludable i de benestar
- Facilitar l'adaptació de l'infant a la dinàmica de classe
- Detectar NESE ([necessitats específiques de suport educatiu](#))

ACCIONS DIRIGIDES A L'ESCOLA

- Preparar el curs amb l'equip docent
- Revisar l'adequació dels materials i recursos
- Adequar la intervenció a l'aula al nou grup classe

FASE D'ACCIÓ: DURANT EL CURS

ACCIONS DIRIGIDES A LES FAMÍLIES O ENTORN DE CURA

- Informar sobre el procés d'aprenentatge
- Promoure la col·laboració i la participació en les activitats de l'escola

ACCIONS DIRIGIDES A LA COMUNITAT

ACCIONS DIRIGIDES ALS INFANTS

- Fer el seguiment del desenvolupament de l'infant dins i fora de l'aula (identificar NESE)
- Promoure un entorn segur favorable a l'aprenentatge
- Promoure accions prosocials i de convivència
- Observar i avaluar del procés d'aprenentatge
- Intervenir i dur a terme adaptacions del procés d'aprenentatge

ACCIONS DIRIGIDES A L'ESCOLA

- Coordinar-se amb l'equip docent i d'altres professionals
 - Formar-se
 - Adequar la planificació educativa a les NESE detectades
 - Adequar l'organització de l'escola a les NESE detectades
- Mantenir relació amb l'entorn de manera directa.
 - Tenir cura dels vincles amb els agents educatius que intervenen en el centre.
 - Participar de xarxes externes.

FASE D'ACCIÓ: AL FINAL DEL CURS

ACCIONS DIRIGIDES ALS INFANTS

- Avaluar i identificar el grau de desenvolupament de les capacitats bàsiques
- Planificar el procés de transicions

ACCIONS DIRIGIDES A LES FAMÍLIES O ENTORN DE CURA

- Informar sobre el procés d'aprenentatge
- Prendre decisions sobre el procés d'aprenentatge

ACCIONS DIRIGIDES A L'ESCOLA

- Fer la valoració del curs
- Preparar la transició al curs o a l'etapa següent.
- Preparar el curs amb l'equip docent
- Revisar l'adequació dels

ACCIONS DIRIGIDES A LA COMUNITAT

- Fer la valoració del curs
- Preparar la transició al curs.

FASE D' AVALUACIÓ

“L'avaluació es pot definir com el procés d'identificar, obtenir, i proporcionar informació útil i descriptiva sobre el valor i mèrit de les metes, la planificació, la realització i l'impacte d'un objecte determinat, amb la finalitat de servir de guia per a la presa de decisions, per a la solució de problemes i promoure la comprensió dels fenòmens implicats”

FASE D' AVALUACIÓ

Es tracta d'un **PROCÉS COMPLEX** que requereix:

- Planificar
- Aplicar estratègies i instruments de recollida d'informació dels indicadors marcats
- Analitzar de manera rigorosa i valorar la informació obtinguda
- Realitzar informes de resultats.
- Buscar i decidir propostes de millora

QUÈ CAL AVALUAR?

L'ORIGEN DEL PAT	<ul style="list-style-type: none">▶ Anàlisi de necessitats▶ Objectius generals
EL DISSENY DEL PAT	<ul style="list-style-type: none">▶ Objectius específics per àmbits d'intervenció▶ Concreció de les accions i coherència amb els objectius▶ Responsables de l'execució▶ Recursos necessaris▶ Programació del temps
L'EXECUCIÓ DEL PAT	<ul style="list-style-type: none">▶ Participació de l'alumnat, de la família i de l'escola▶ Adequació de les accions▶ Nivell d'acompliment▶ Accions no previstes
ELS RESULTATS DEL PAT	<ul style="list-style-type: none">▶ Nivell d'èxit aconseguit (grau d'assoliment del PAT)▶ Satisfacció dels agents implicats (alumnat, família i escola)▶ Percepció de la utilitat del PAT

QUAN AVALUEM?

	INICI	DURANT	FINAL
Tipus	Avaluació diagnòstica	Avaluació formativa	Avaluació formativa
Contingut	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Anàlisi situació de partida ➤ Planificació avaluació 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resultats parcials per anar comprovant adequada prioritització d'objectius, continguts, plantejaments metodològics... ➤ Identificar punts crítics ➤ REAJUSTAMENT durant curs. Optimització PAT 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Consecució objectius ➤ Verificar utilitat ➤ Informe final PRESA DE DECISIONS (reajustaments, modificacions de millorar proper curs o consolidació)
Espais i responsables	Reunions tutors/es, cap estudis i orientador	Avaluació trimestral feta pels tutors Sessions avaluació alumnat i família o entorn de cura.	Reunió final tutors/es, cap estudis i orientador Sessió final de tutoria avaluativa amb alumnat

COM AVALUEM?

Estratègies i instruments de recollida d'informació
(evidències -> **INDICADORS**)

- Qüestionaris (grau d'acord o desacord, recollir opinions i valoracions.)
- Diari reflexiu de tutoria. Autoinforme
- Entrevistes professorat, alumnat, famílies o entorn de cura.
- Registres anecdòtics.
- Escales d'estimació.
- Rúbriques.

2.4. EL ROL DEL MESTRE/A TUTOR/A EN EL MARC DE L'ACCIÓ TUTORIAL.

LES COMPETÈNCIES DEL TUTOR/A

**COMPETÈNCIA
TÈCNICA (EL
SABER)**

**COMPETÈNCIA
METODOLÒGICA (EL
SABER FER)**

**EL SER I ESTAR DEL
TUTOR**

COMPETÈNCIA TÈCNICA (EL SABER)

- Conèixer el currículum educatiu
- Conèixer el funcionament i organització del centre
- Conèixer les etapes del desenvolupament evolutiu
- Conèixer contradiccions i inseguretats
- Conèixer la manera de ser, pensar i actuar
- Conèixer les funcions que són pròpies del tutor/a
- **CONEIXEMENT DE TEORIES SOBRE L'APRENTATGE**
- **CONEIXEMENT DE DIFERENTS TÈCNIQUES**
- Conèixer recursos i materials

COMPETÈNCIA METODOLÒGICA (EL SABER FER)

SER:

- Capaç de definir i establir objectius.
- **CAPAÇ DE PLANIFICAR, ESCOLLIR ESTRATÈGIES MÉS ADEQUADES, ACCIONS I RECURSOS.**
- Element integrador del grup d'alumnes.
- Capaç de fer possible la vida del grup.
- Atendre especialment l'adaptació al medi escolar.
- **CAPAÇ D'ESCOLTAR I COMUNICAR-SE.**
- **CAPAÇ DE MEDIAR I RESOLDRE CONFLICTES.**
- Element actiu que posa al nen i al grup en situació de construir-se.

EL SER I ESTAR DEL TUTOR

- **HUMANITAT**
- **SENTIT D'HUMOR (MOLT)**
- **EMPATIA: CAPAÇ DE COMPRENDRE I RESPECTAR ALS ALTRES EN LA SEVA FORMA D'OPINAR, PENSAR I FER**
- **SENSIBILITAT: NO CREAR ESTEREOTIPS, NI PREJUDICIS**
- Acceptar i ensenyar a acceptar crítiques i propostes
- Sociabilitat: sentit i capacitat pel diàleg
- Ser atent i amable
- Maduresa: intel·lectual i afectiva
- Responsabilitat: Capaç d'assumir compromisos, riscos i **VALORAR OBJECTIVAMENT**
- **LIDERATGE**
- Esperit esportiu
- Creatiu i innovador
- Motivador: Actitud favorable cap a la curiositat per aprendre i descobrir
- Proactiu

2.5. EL TREBALL EN XARXA: SERVEIS SOCIALS I EDUCATIVA D'ATENCIÓ A L'INFANCIA.

SESSIÓ EDUCADORA SOCIAL

TERCER SECTOR: VINCLE AMB LA COMUNITAT

SESSIÓ PROFESSIONAL EAP

TREBALL EN XARXA: ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I LA FAMÍLIA

